

Bemærkninger til forslaget

Regeringen er bekymret over, at folkeskolens elever ikke lærer nok. Det er der også grund til, ikke mindst når man kigger på skoler i socialt belastede områder. Men regeringens svar i form af flere timer er fantasiløst og måske også virkningsløst. I Socialistisk Folkeparti tror vi meget mere på *bedre* timer.

En af forudsætningerne for bedre timer er, at eleverne fungerer godt. Og et vigtigt element er, hvad de har spist. Mange elever får ikke spist noget i løbet af dagen. Det nedsætter indlæringsevnen, og det gør dem i øvrigt også ukoncentrerede og rastløse, hvorefter uroen i klasseværelset bliver større. Andre elever har fyldt deres maver med wienerbrød og cola. Denne usunde kost betyder, at eleverne i et godt stykke tid er mere optaget af fordøjelse, så hjernen har svært ved at fungere. Ingen eller dårlig kost er en trussel mod indlæringen.

Men hvad er der så galt med den »gode gamle« madpakke? Igennem tiderne er tusindvis af madpaker endt i papirkurve, fordi de ikke er særlig indbydende. Stadig færre voksne spiser en madpakke til frokost. De fleste arbejdspladser har en velforsynet kantine, og ellers er der masser af butikker med et stort udbud af lækre sandwich m.v. Det er et velstandsphænomén i ordets bedste forstand, men det er en form for velstand, som de færreste børn har del i. Mange får stadig madpakke med; andre er halvtvejs ramt af velstanden. De får penge med i stedet for. Problemet er, at alt for mange af de penge går til cola, wienerbrød og anden underlødighed.

Dette er med til at grundlægge dårlige madvaner, som vil forfølge børnene resten af livet. Fedtceller dannes i barndommen, så de wienerbrødsspisende børn, der ikke allerede er overvægtige som børn, har større risiko for at blive det senere i livet med alle de problemer og gener, det medfører. Det er på den måde, man grundlægger sygdomme som sukkersyge og hjertekar-sygdomme, som er folkesygdomme i Danmark.

Man kan hæve den moralske pegefinger og sige, at det er forældrenes ansvar. Men fakta er, at det er næsten umuligt for forældrene at kontrollere, hvad børnene spiser i børnehaver eller skole.

Ved at indføre et tilbud om gratis og sund mad i skolen slår man flere fluer med et smæk:

- en bedre indlæring i folkeskolen;
- et bidrag til sunde og gode kostvaner for vores børn;
- god mad gør barndommen lidt bedre.

Og man kan tilføje, at de travle børnefamilier bliver lidt mindre travle om morgenen, hvis de slipper for at smøre madpakke til børnene.

Da regeringen trådte til, sparede den penge ved at afskaffe en masse »nævn, råd og puljer«. Dens spindoktorer skabte det indtryk, at det blot var en masse venstreorienterede smagsdommere, der blev fyret. Men det var f.eks. forsøgspuljen til gratis mad i skoler og institutioner, der røg sig en tur. Det var 50 mio. kr. årligt, som Socialistisk Folkeparti havde været med til at få afsat under den forrige regering. Her var det de små »smagsdommere« i skoler og børnehaver, der blev ramt!

Regeringen ved godt, at den er gal. Derfor har den nu åbnet op for madordninger med forældrebetaling. Det er en skidt ide. Det sætter skel mellem de børn, hvor forældrene vil betale og har råd, og så de andre børn. Og det er som nævnt ikke mindst børnene fra økonomisk trængte familier, der har behov for sund mad.

Århus Kommune byder i dag på gratis mad i børnehaver og vuggestuer. Den ordning har den Venstre-styrede kommune netop lagt op til at få afskaffet – til fordel for betalingsmad i børnehaver og ingenting i vuggestuer. Venstre ved man, hvor man har! I Århus er der i forvejen en skolemadsordning, hvor børnene (eller deres forældre) betaler. Det er absolut bedre end ingenting – som er det tilbud, de fleste folkeskoleelever har – men betalingen betyder, at kun en mindre del af eleverne deltager i ordningen.

Regeringens linje bryder med principperne om, at folkeskolen skal være gratis, og om, at de økonomisk dårligst stillede skal have gratis børnepasning. Regeringen handler sådan, fordi den sætter skattestoppet over alt andet. Det er meget usikkert, hvad gratis mad vil koste, men størrelsesordenen er 1,5 mia. kr. Det er lidt mindre end det, som et års skattestop koster.